

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/49/2013
Identifikačné číslo spisu:	6412215314
Dátum vydania rozhodnutia:	15.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6412215314.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Slovenské elektrárne a. s. Bratislava, Mlynské Nivy 47, 821 09 Bratislava, IČO: 35 829 052, proti žalovanému: Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik Banská Bystrica, Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica, IČO: 36 022 047, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 10 003 829,22 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn.: 4Cb 49/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. apríla 2013, č. k. 41Cob 55/2013-142, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. apríla 2013, č. k. 41Cob 55/2013-142 a uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom z 23. januára 2013, č. k. 4Cb 49/2012-95 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 23. januára 2013, č. k. 4Cb 49/2012-95 konanie prerušil do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na súde prvého stupňa je vedené konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 10 003 829,22 eur s príslušenstvom podľa právoplatného rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2008, č. k. 3Cb 211/2004-281 potvrdeného rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2009, č. k. 3 Obo 32/2009-344. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV.ÚS 195/2012 zo 16. augusta 2012 zrušený a vec bola vrátená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Podľa návrhu žalobcu zrušením rozsudku Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ako druhostupňového súdu Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky odpadol právny dôvod plnenia žalobcu v prospech žalovaného a žalovaný prijatím takéhoto plnenia sa bezdôvodne obohatil. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť, prípadne konanie prerušiť do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

Keďže na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 prebieha konanie, v ktorom

sa rieši okrem iného otázka bezdôvodného obohatenia žalobcu a rozhodnutie vo veci samej na Najvyššom súde Slovenskej republiky má význam a tvorí základ pre konanie a rozhodnutie vo veci vedenej pod sp. zn. 4Cb 49/2012, súd prvého stupňa konanie v tejto veci s poukazom na ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. prerušil.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolania žalobcu uznesením z 30. apríla 2013, č. k. 41Cob 55/2013-142 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O. s. p.). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že ustanovenie § 109 ods. 2 písm. e/ O. s. p. umožňuje súdu podľa vlastnej úvahy rozhodnúť o prerušení konania až do právoplatného skončenia iného konania, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre jeho rozhodnutie. Vzhľadom k tomu, že v konaní vedenom pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 sa vedie konanie o dôvodnosti návrhu žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je predmetom sporu v danej veci, je odvolací súd toho názoru, že okresný súd správne rozhodol, keď návrhu na prerušenie konania vyhovel. Až po rozhodnutí veci 3 Obo 32/2009 je možné pokračovať v tejto veci, vedenej pod sp. zn. 4Cb 49/2012, keďže sa v nej rieši otázka oprávnenosti nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p. a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Dovolateľ poukázal na tú skutočnosť, že prvostupňový súd uznesením o prerušení konania sp. zn. 4Cb 49/2012-95 rozhodol o prerušení konania vedeného pred prvostupňovým súdom pod č. k. 4Cb 49/2012 do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009. Prvostupňové rozhodnutie o prerušení konania bolo potvrdené uznesením krajského súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky však odvolacie konanie po zrušení druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky nevedie pod sp. zn. 3 Obo 32/2009. Odvolacie konanie po zrušení druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sa pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky znovu vedie, avšak pod sp. zn. 4 Obo 91/2012. Keďže pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 nie je v súčasnosti vedené odvolacie konanie Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže právoplatne rozhodnúť vo veci vedenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009, a teda dôvod skončenia trvania prerušenia konania č. k. 4Cb 49/2012, podľa prvostupňového rozhodnutia o prerušení konania v spojitosti s rozhodnutím krajského súdu, nemôže nikdy nastať. Dovolateľ tiež poukázal na nesprávne znenie výrokovej časti uznesenia súdu o prerušení konania, keďže výrok prvostupňového rozhodnutia o prerušení konania v spojení s rozhodnutím krajského súdu je možné vykladať tak, že v prípade vydania iného rozhodnutia ako rozhodnutia vo veci samej (meritórneho rozhodnutia) v konaní vedenom pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, konajúci súd nebude môcť pokračovať v tomto konaní. Uvedené rozhodnutia vedú k odopretiu spravodlivosti žalobcovi (denegatio iustitiae). Dovolateľ taktiež poukázal na nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacím súdom, ktoré považuje za nezrozumiteľné, stručné a nepresvedčivé, a teda nezodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. Podľa názoru žalobcu zrušením druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky odpadol právny dôvod plnenia žalobcu v prospech žalovaného a žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie spočívajúce v plnení poskytnutom na základe druhostupňového rozhodnutia, bez ohľadu na výsledok odvolacieho konania vedeného pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky po zrušení rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky i bez ohľadu na to, či Najvyšší súd dospeje k záveru, že nárok žalovaného voči žalobcovi o úhradu doplatku za odber povrchových vôd v roku 2002 je právne opodstatnený alebo neopodstatnený, vždy bude povinný žalobu žalovaného zamietnuť, keďže žalovaný nárok už zanikol splnením (žalobca dňa 5. februára 2010 uhradil žalovanému požadovaný doplatok za odber povrchovej vody v roku 2002 v celej výške na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky). Žalovanému vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi po zrušení rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky trovy konania bez ohľadu na výsledok odvolacieho konania vedeného pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky po zrušení druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky. Odvolací súd sa s uvedenými argumentmi žalobcu, ktoré boli uvedené v odvolaní vôbec nezaoberal a žiadnym spôsobom

sa s nimi v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal. Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je presvedčivé a nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s otázkou, či v danom prípade existuje zákonný dôvod na prerušenie konania do právoplatného skončenia odvolacieho konania vedeného pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky po zrušení rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky. Odvolací súd sa taktiež nezaoberal námietkou žalobcu, že sa nemal možnosť vyjadriť k návrhu žalovaného na prerušenie konania, keďže odvolací súd napadnuté rozhodnutie riadne neodôvodnil, žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom. Prvostupňový súd totiž rozhodol skôr ako umožnil žalobcovi vyjadriť sa k návrhu žalovaného na prerušenie konania. Na vadu konania pred prvostupňovým súdom žalobca poukázal vo svojom odvolaní. Žalobca je toho názoru, že zrušením rozhodnutia, na základe ktorého bolo plnené, odpadá právny dôvod plnenia a vzniká nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ak bolo plnené na základe rozhodnutia, ktoré bolo neskôr zrušené, ide vždy o prípad plnenia, ktorého právny dôvod odpadol a vzniká nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože rozhodnutie je považované za samostatný dôvod plnenia - tzv. inú skutočnosť uvedenú v zákone podľa § 489 Občianskeho zákonníka. Z toho vyplýva, že pre úspešnosť návrhu v tomto konaní je dostatočné už samotné zrušenie druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky a nie je potrebné ďalšie dokazovanie nedôvodnosti pôvodne poskytnutého plnenia prisúdeného žalovanému, na základe neskôr zrušeného druhostupňového rozhodnutia podľa hmotného práva, t. z., že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v odvolacom konaní vedenom po zrušení druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky nemôže mať význam pre konanie a rozhodnutie v tejto veci. Bez ohľadu na to, či Najvyšší súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že nárok žalovaného voči žalobcovi na doplatok za odber povrchovej vody za rok 2002 je právne opodstatnený alebo nie, táto skutočnosť nebude mať vplyv na to, že zrušením druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky odpadol právny dôvod plnenia žalobcu žalovanému a žalovaný je povinný mu podľa § 451 Občianskeho zákonníka vydať bezdôvodné obohatenie, ktoré mu tým vzniklo. To znamená, že pre vydanie prvostupňového rozhodnutia o prerušení konania a ani pre vydanie napadnutého rozhodnutia nie je splnená základná zákonná podmienka pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j., že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v odvolacom konaní vedenom po zrušení druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, nemôže mať význam pre toto konanie, pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky je zo súčasného skutkového a právneho stavu povinný žalobu žalovaného zamietnuť. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v odvolacom konaní vedeným pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky po zrušení druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky nemôže mať význam pre toto konanie a zrušením druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky nesporne vznikla žalovanému povinnosť vrátiť žalobcovi náhradu trov konania.

Preto prvostupňový i odvolací súd nesprávne právne posúdili vec, keďže zákonný dôvod na prerušenie konania neexistoval a ani neexistuje. Prerúšením konania bez zákonného dôvodu pritom dochádza okrem iného aj k porušovaniu práva účastníkov konania na súdnu ochranu a to najmä práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Žalobca vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici a uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom zmenil tak, že návrh žalovaného na prerušenie konania zameťá eventuálne, aby uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici i uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu z 24. júla 2013 uviedol, že podľa jeho názoru je formulácia výroku uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom len inou zrejmou nesprávnosťou v zmysle ustanovenia § 164 O. s. p., ktorú je možné odstrániť opravným uznesením. Okresný súd v čase vydania uznesenia nemal vedomosť o tom pod akou spisovou značkou je vedené nové konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky, po tom ako bolo pôvodné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušené Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky a vrátené na ďalšie konanie. Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky od vrátenia veci nezačal konať nebol voči žalovanému vykonaný žiadny procesný

úkon, ktorým by mu bola oznámená nová spisová značka konania 4 Obo 91/2012, a preto žalovaný túto značku neuviedol ani vo svojom návrhu na prerušenie konania. Obdobne je možné aj formuláciu „do právoplatného rozhodnutia“ považovať za zrejmu nesprávnosť napravitelnú vydaním opravného uznesenia. Súd vo všeobecnosti pri rozhodnutí o prerušení konania formulujú prerušenie „do právoplatného skončenia veci“ (aby výrok zahŕňal všetky možné spôsoby ukončenia veci aj iné ako rozhodnutie o jej merite). Správnu formuláciu uvádza aj Krajský súd Banská Bystrica v odôvodnení svojho uznesenia na strane 4. Obe žalobcom tvrdené vady uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom museli byť žalobcovi známe už doručením tohto uznesenia. Podľa názoru žalovaného obe rozhodnutia súdov sú odôvodnené dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo. Rozhodnutie o prerušení konania je teda opodstatnené a zákonné a podmienky na jeho vydanie podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. boli splnené. Žalovaný sa ohradzuje proti tvrdeniam žalobcu podľa, ktorých súdy na základe opravných prostriedkov rozhodli, že nárok na prijatie plnenia od žalobcu neexistuje, keďže takýto výklad ide ďaleko nad rámec všetkých doposiaľ vydaných rozhodnutí v predmetnej veci a nezakladá sa na skutočnosti, preto považuje dovolanie žalobcu za nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie nesmeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré nemožno napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak

a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,

b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak:

a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,

b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, dovolanie podľa § 239 O. s. p. prípustné nie je.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, ktoré zakladajú tzv. znátočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku i uzneseniu) odvolacieho súdu ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ tvrdil, že konanie pred súdmi nižších stupňov je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký (vadný) postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v Občianskom súdnom konaní, za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť tak činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ako aj samotným rozhodnutím.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, keďže konanie vedené pred prvostupňovým súdom pod sp. zn. 4Cb 49/2012 bolo prerušené do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009, pod ktorou však v súčasnosti nie je vedené odvolacie konanie. Po zrušení druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a žalobcovi nebola daná možnosť vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného k podanému odvolaniu žalobcu a ani k návrhu žalovaného na prerušenie konania.

Podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Ustanovenie odseku 2 § 109 O. s. p. upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, t. z., také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenie dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom tu bude zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania bude predstavovať skôr výnimku ako pravidlo. Pre rozhodnutie súdu môže mať často význam otázka, ktorá patrí do právomoci iného orgánu. Nevylučuje sa, aby o tejto inej otázke rozhodoval súd, pokiaľ nejde o prípady podľa § 135 ods. 1 O. s. p., teda o prípady keď je súd viazaný rozhodnutím tohto iného orgánu. V ostatných prípadoch si môže v zásade takéto otázky posúdiť aj sám (§ 135 ods. 2 O. s. p.).

Z obsahu spisu je zrejmé, že uznesením z 23. januára 2013 pod č. k. 4Cb 49/2012-95 Okresný súd Žiar nad Hronom prerušil konanie do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom potvrdil. Z registra vedeného Najvyšším súdom Slovenskej republiky vyplýva, že v čase vydania uznesenia prvostupňovým súdom, odvolacím súdom ani v súčasnosti neprebieha žiadne konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 vydal dňa 16. decembra 2009 pod č. k. 3 Obo 32/2009-344 rozsudok, ktorým potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26. novembra 2008, č. k. 3Cb 211/2004-281 a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uvedený rozsudok bol Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 195/2012-66 zo 16. augusta 2012 zrušený a vec bola vrátená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Po vrátení veci na Najvyšší súd Slovenskej republiky táto vec bola vedená pod sp. zn. 4 Obo 91/2012. Najvyšší súd Slovenskej republiky už teda nemôže vydať právoplatné rozhodnutie vo veci vedenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009. Keďže v súčasnosti neprebieha konanie pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, Najvyšší súd Slovenskej republiky ani nemôže vydať právoplatné rozhodnutie v tomto konaní. A preto sa v takomto konaní - pod týmto číslom nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Navyiac Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 31. júla 2013 pod sp. zn. 4 Obo 91/2012 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave

z 26. novembra 2008, č. k. 3Cb 211/2004-281 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Keďže vo veci vedenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 nemôže byť už vydané právoplatné rozhodnutie. Podľa takto formulovaného výroku uznesenia nemôže odpadnúť dôvod pre prerušenie konania a preto takýmto rozhodnutím bolo porušené právo účastníka na spravodlivý proces, čím súd považoval dôvodnosť vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na prerušenie konania do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci samej podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. podal žalovaný a to vo svojom podaní - doplnenie vyjadrenia zo dňa 10. januára 2013. Prvostupňový súd nedoručil žalobcovi podanie žalovaného zo dňa 21. decembra 2012 a podanie žalovaného zo dňa 10. januára 2013 obsahujúce argumenty žalovaného na jeho obranu voči žalobe a tiež návrh žalovaného na prerušenie konania. Prvostupňový súd teda rozhodol skôr ako umožnil žalobcovi vyjadriť sa k návrhu žalovaného na prerušenie konania.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že ako základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, tak i právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd zahŕňa v sebe také práva a záruky ako právo na rovnosť zbraní a kontradiktórnosť konania. Účelom princípu rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti konania je zaistiť, aby súd v rámci konania ako celku poskytol účastníkovi možnosť v adekvátnom rozsahu využitím svojich procesných práv ovplyvniť výsledok konania, okrem iného tým, že im umožní predložiť svoje argumenty týkajúce sa predmetu sporu a zároveň reagovať na argumenty protistrany v rozsahu a spôsobom, ktorý ich nepostaví do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou.

Bolo povinnosťou súdu prvého stupňa uvedený návrh žalovaného na prerušenie konania doručiť žalobcovi, a to pred rozhodnutím o tomto návrhu a dať mu tak možnosť sa k obsahu podania odporcu vyjadriť. Na uvedenú vadu konania pred prvostupňovým súdom žalobca poukázal vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa však vo svojom rozhodnutí touto námietkou žalobcu vôbec nezaoberal a žiadnym spôsobom sa s ňou nevysporiadal.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že uznesenie súdu prvého stupňa ani uznesenie odvolacieho súdu nie sú dostatočne odôvodnené. Uznesenie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a nepresvedčivé (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O. s. p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerané ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiztoría c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria a, č. 303-a), komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T.C/A Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (Nález z 12. mája 2004 sp. zn. I.ÚS 226/2003) treba za porušenie právo na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol, že na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 prebieha konanie, v ktorom sa okrem iného rieši otázka bezdôvodného obohatenia žalobcu a rozhodnutie vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky má význam a tvorí

základ pre konanie a rozhodnutie vo veci vednej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4Cb 49/2012 a preto je tu dôvod na prerušenie konania. Žalobca vo svojom rozsiahlom odvolaní namietal nedostatočnosť tohto odôvodnenia. Namietal, že právoplatné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod č. k. 3 Obo 32/2009 nemôže mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní, keďže zrušením druhostupňového rozhodnutia Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky odpadol právny dôvod plnenia žalobcu v prospech žalovaného a žalovaný je povinný vydať bezdôvodné obohatenie žalobcovi bez ohľadu na výsledok konania vo veci č. k. 3 Obo 32/2009. Ide tu o prípad bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným plnením zo strany žalobcu na základe neskôr zrušeného rozhodnutia súdu, teda plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, tak ako ho ustanovuje § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie je považované za samostatný dôvod plnenia - tzv. inú skutočnosť uvedenú v zákone podľa § 489 OZ. Prípadoom kedy odpadne právny dôvod plnenia, je aj zrušenie právoplatného a vykonateľného rozsudku. Podľa názoru žalobcu ak sa pôvodný žalovaný domáha vrátenia plnenia, ktoré poskytol na základe zrušeného rozsudku, postačí, ak pôvodný žalovaný pomenuje zrušený rozsudok a bude žiadať, aby mu žalobca len na základe zrušenia rozsudku vrátil plnenie, ktoré obdržal. Žalobca bol toho názoru, že nie je splnená základná podmienka pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j., že prebieha konanie v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Zároveň poukázal na nesprávnosť formulácie výroku súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí sa nevysporiadal s námietkami žalobcu, ktoré uviedol v odvolaní, nedal relevantné odpovede na rozhodné skutočnosti pre posúdenie dôvodnosti návrhu na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., len všeobecne a stručne skonštatoval, že na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Obo 32/2009 sa vedie konanie o dôvodnosti návrhu navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je predmetom sporu v danej veci. Toto odôvodnenie považuje dovolací súd za nedostatočné a nepresvedčivé vzhľadom na námietky, ktoré uviedol žalobca vo svojom odvolaní. Aj v tejto časti dovolací súd konštatuje, že došlo k vade podľa § 237 O. s. p. a účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dovolací súd však nepovažoval za dôvodnú námietku žalobcu týkajúcej sa výskytu procesnej vady konania uvedenej v § 237 O. s. p. v tom, že mu nebolo súdmi umožnené vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného k podanému odvolaniu žalobcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Žalobca zhrnul svoju argumentáciu už v podanom odvolaní zo dňa 12. februára 2013. Vzhľadom na charakter napadnutého uznesenia a samotné vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu, nebol tu dôvod doručovať žalobcovi vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu. Žalovaný v tomto vyjadrení neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by už neboli žalobcovi známe a o ktorých sa dozvedel z doručených podaní žalovaného, i z o rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O. s. p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania žalobcu a zároveň aj jeho opodstatnenosť (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), musel dovolací súd dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť. Z rovnakého dôvodu zrušil dovolací súd aj zrušovaným uznesením odvolacieho súdu potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodol o dovolaní záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o návrhu žalovaného na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a znovu rozhodne aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.